

CENA 80 MK.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz non. lub jego miejsce na str. 1.23. m. 300, w tekście m. 250. Nekrologi 300 mk. zвычайnie 150 mk.

Adres Redakcji i Administracji: Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. 26 91. Otwarta od 9—12 i od 2—6 po poł.

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 1500 Mk.
Z odnośnieniem do domu 1800 Mk.
Na prowincji z przesyłką pocztową 2200 Mk.
Zagranicą 4500 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 80 MK.

№ 266 (7305).

Sroda, dnia 22 Listopada 1922 r

Rok XXX

KINO-TEATR

„Polonja“

Górnosiąska (Wrocławska) 50.

Dziś !!

uлюбieniec płci pięknej.

Niebywale arcydzieło kinematograficzne.

Harry Peel

i jego urocza partnerka **SASCHA GURA** w obrazie p. t. „Prawo gór“ Wspaniałe zdjęcia. Niepospolita gra. Malownicze widoki. Walki byków w Sewilli.

NAD PROGRAM: **Król śmiechu Harld Lloyd** z nowym repertuarem.

Sala dobrze ogrzana.

„OAZA“

Początek codziennie: 1-szy seans o godzinie 6. ostatni 9., w **Sobotę i Niedziele** 1-szy seans o g. 3.30 ostatni 9.

Muzyka znacznie zwiększona (symfoniczny kwartet)

Przygrywa także podcz. antrak.

Dla młodzieży dozwolone.

Wtorek, dnia 21 listopada rb., tylko kilka dni.

Dla młodzieży dozwolone.

Wielki amerykański dramat sensacyjny w 6-ciu aktach z cyklu „STALOWY POTWÓR“ pod tytułem

PŁONĄCY LAS

Główną rolę wykonywa chluba Ameryki—najsilniejszy bokser świata ulubieniec kobiet i młodzieży

EDIE POLO

Setki tysięcy osób stwierdziło że wspaniała gra, uniwersalna technika i prawdziwie amerykańskie tricki stanowią wymiennie arcydzieło na najwyższym szczeblu doskonałości sztuki kinematograficznej, na którą firma amerykańska „Trans Atlantic“ w Nowym Yorku poświęciła miliony dolarów. Obraz ten zasługuje na specjalną uwagę młodzieży.

Stylowy

Tylko 3 dni.

Wielka premiera.

CZARNA PANTERA

Nadzwyczajny, wspaniały dramat w 2 serjach 10 aktach wyświetlane jednocześnie przez artystów Stanistawskiego teatru w Moskwie—Jermoljewa. Treść 1 serji—1) Brandes utalentowany rzeźbiarz. 2) Bakszejew: artysta Moskiewskiego teatru. 3) Adrijana, jej żona. 4) Czarjowa. 5) Karolina Standel, matka Adrijany. 6) Stojanowiczówna malarzka. 7) Orłowa. 8) Matin. 9) Panow. 10) Wels Hansen. Treść 2 serji—1) Atelier Stojanowiczówny. Początek o godzinie 5,30. Premiera o godzinie 5. Pod zarządem kinematograficznym „Corso“ w Warszawie.

SALA OGRZANA.

Handel Win i Towarów Kolonialnych

H. Biskupskiego w Kaliszu

POLECA:

wino mszalne, stare węgierskie, francuskie, wódki i likiery Baczewskiego, oraz wszelkie towary kolonialne i delikatesy.

2985

Doktor

S. WAŁCHOWICZOWA

ALEJA JÓZEFINY 13, FRONT, II PIĘTRO

Choroby wewnętrzne i dziecięce. ANALIZY moczu, kału, płwocin, soku żołądkowego i krwi (na syfilis i inne.)

Przyjmuje od 9—11 i od 4—6 po poł.

Zamordowanie przywódcy faszystów

TRYJEST. Telegraphien Compagnie donosi, że jeden z przywódców faszystów, Vito Campanella, został podstępnie zastrzelony.

Nowy budżet.

WARSZAWA 21. W ministerjum skarbu odbyła się w przyspieszonym tempie opracowywanie budżetu na rok 1923.

W pierwszej połowie grudnia budżet ma być złożony, Sejmowi.

Mussolini w odosobnieniu

RZYM. Agencja Stefaniego komunikuje, że ponieważ baron Avezzana nie przedstawił jeszcze swoich listów uwierzytelniających, ani też nie otrzymał formalnych instrukcji od Mussoliniego, wobec tego udział barona Avezzana w ostatniej paryskiej naradzie pomiędzy lordem Curzonem a Poincarem miał charakter wyłącznie półurzędowy. Na skutek powyższego—ko-

Dr. P. KLINGER

SPECJALISTA

chorób wenerycznych i skórnych
.. (analizy krwi na syfilis) .. 1402

przyjmuje codziennie: od 9—10 i od 4—7, w niedziele i święta od 11—1. Towarowa 3, I p.

TELEGRAMY.

Otwarcie konferencji w Lozannie.

PARYZ. Otwarcie konferencji nastąpiło w poniedziałek o godz. 17-ej. Poincare ma wziąć udział w tem posiedzeniu w charakterze obserwatora.

PARYZ. Poincare Curzon oraz William Tyrrol odjechali do Lozanny o godz. 8 m. 20 r. WIEN. „Neue Freie Presse“ donosi z Lozanny: W Lozannie zapanował już ożywiony ruch. Delegaci-obszwarownicy amerykańscy przybyli już z całym sztabem sekretarzy. Przybyli także delegacje arabska i żydowska.

Lozanna. Poincare, Curzon i Mussolini spotkają się w Lozannie, a nie w Territet, jak poprzednio postanowiono

Wielkie zaburzenia głodowe w Niemczech.

BERLIN. Jak donoszą z Drezna, doszło tam do wielkich zaburzeń głodowych. Tłum, przeciągając przez miasto, demonstrował na znak protestu przeciw drożyznie. Wiele sklepów, hoteli i lokali publicznych doszczętnie splądrowano. Dokonano licznych aresztowań. Podobne wiadomości nadchodzą z Brunszwiku i kilku innych miast, gdzie doszło również do wielkich wykroczeń i plądrowań.

munikuje dalej agencja Stefaniego—narady paryskie mają, istotnie znaczenie tylko dla rządu francuskiego i angielskiego, natomiast włoski punkt widzenia przedstawi dopiero prezydent Mussolini osobiście, podczas swego spotkania w Szwajcarii z lordem Curzonem i Poincarem.

Zamach na starostę w Stołpcach

WARSZAWA 21. Na starostę hr. Czapskiego w Stołpcach dokonano zamachu.

Do mieszkania starosty rzucono w nocy 3 bomby.

Dwie z nich wpadły do pokoju sąsiadującego z sypialnią, gdzie wówczas znajdował się hr. Czapski.

Trzecia bomba wybuchła w samej sypialni, nie wyrządzając staroście żadnej szkody.

Sled: tvc w toku.

Nie ulega wątpliwości, iż zamachu dokonali bolszewicy. Stołpce znajdują się o 6 kilometrów od granicy sowieckiej.

Kobiety chcą mieć wszędzie prawo wyborcze.

PARYZ. Propaganda za wprowadzeniem prawa wyborczego dla kobiet, zalaża coraz szersze kręgi. W Sorbonie odbyła się międzynarodowa manifestacja, na której przemawiały przedstawicielki 10 krajów, które wprowadziły u siebie powszechne prawo wyborcze dla kobiet. Szczególnie gorąco oklaskiwane były przemówienia p. Mac Cormick. Polska nie była reprezentowana na tej konferencji.

Manifestacje bezrobotnych w Londynie

LONDYN. 25000 bezrobotnych z rozmaitych stron Anglii urządziło wczoraj wielką demonstrację w Hyde-Parku. Przewodniczący komitetu bezrobotnych doniósł demonstrantom, że Bonar Law nie chciał osobiście przyjąć ich delegacji i odsyła ich do ministra pracy. Bezrobotni oświadczyli, że nie dopuszczają Londynu do póki Bonar Law nie wysłucha ich żądań.

Nowe kredyty wojenne Jugosławii.

BELGRAD. Na tajnym posiedzeniu, zwołanym na żądanie nowego ministra wojny gen. Pachnicza, omawiano sprawę dalszych kredytów wojskowych.

W czasie obrad nad powyższymi kredytami, których uchwalenia domagał się minister wojny ze względu na wewnętrzne i zagraniczne położenie Jugosławii, przyszło do formalnej bójki.

Opozycjoniści zaczęli strzelać z rewolwerów w izbę i rzucać kałamarzami w stronę ławy ministrów.

Posel muzułmański Milkowic opuścił salę cały pokrwawiony.

Manifestacja monarchistów austriackich.

WIEN. Dziś przed południem odbyło się tutaj nabożeństwo ku uczczeniu dnia urodzin byłego następcy tronu, arcyksięcia Ottona.

W nabożeństwie wzięło udział przeszło 600 osób, które udały się po nabożeństwie pod pomnik Libenberga, a stamtąd pod parlament.

Policja interwenjowała i aresztowała przewodcę legitymistów, byłego pułkownika Wolfa oraz 22 inne osoby.

Aresztowanych skazano na grzywnę piętniętą.

Pożyczka złota.

WARSZAWA. Ministerstwo skarbu podaje do wiadomości:

Rozporządzeniem ministra skarbu z dn. 11 bm. zostanie zmieniona, od dnia 13 listopada r. b. począwszy, cena emisji obligacji 8-procentowej państwowej pożyczki złotej z roku 1922, a mianowicie: za podstawę obliczeń przyjęto cenę złotej polskiego marek 1800, co wynosi za obligacje wartości 10,000 marki 10-ciu złotych polskich cenę 28,000 mk. i za obligacje wartości 50,000 mk. i 50 złotych polskich, cenę 140,000 marek. Zmiana ceny emisji została placówkom podana do wiadomości za pomocą okólników te-

legraficznych i winna być przez nie stosowana, tak na mocy tych okólników, jak również na podstawie komunikatów prasowych.

W razie wojny Polska będzie interwenjować

PARYZ. „Temps“ dowiaduje się, iż rząd polski wyraził życzenie dokładnego informowania go o przebiegu rokowań w Lozannie, a to ze względu na znaczenie, jakie rokowania te mogłyby mieć dla Polski. W razie zerwania rokowań, o ile by armja rumuńska przyłączyła się do operacji przeciwko Turkom, mógłby wyniknąć konflikt między Rumunją i Rosją. Polska byłaby wówczas zmuszona interwenjować, a to na mocy sojuszu polsko-rumuńskiego, któremu pragnie pozostać wierna.

Ekscesy antyżydowskie.

„Neue Freie Presse“ donosi z Budapesztu, że miały tam miejsce w gmachu uniwersyteckim ekscesy antyżydowskie. Pobito kilku studentów-żydów. Podobne wiadomości nadeszły również z Pragi Czeskiej. Studenci niemieckiego uniwersytetu należący do partji „Deutsch-Nationale“ ogłosili wczoraj strajk i nie dopuścili do odbycia się wykładów nowoobranego profesora Steinhertza, ponieważ ten jest żydem. Studenci wysłali do niego delegację z żądaniem, aby podał się do dymisji. Steinhertz odrzekł, że sprawę tę powierzy senatowi uniwersyteckiemu i wstrzymał wykłady na kilka dni.

Górny Śląsk po wyborach do Senatu.

Katowice w listopadzie.

Wybory do Senatu Rzeczypospolitej miały na Śląsku jak i wreszcie w Polsce przebieg spokojny nawet może za spokojny, jeśli zważy się apatję i brak zainteresowania się wyborami w szerokich masach ludu śląskiego. Miejskami tylko 50 proc. uprawnionych do głosowania skorzystało z swego prawa. Niestety apatja ta ujawniła się tylko u Polaków, bō ludność niemiecka z tem większym zapalem wzięła udział w akcie wyborczym oczywiście ze znacznym powodzeniem. Stosunek liczby polskich głosów do głosów niemieckich obecnie przedstawia się tak, że z czterech mandatów senackich, przypadających na Województwo Śląskie Niemcy zdobędą dwa podczas gdy tylko jeden im się należał i napewno też więcej nie byłiby uzyskali, gdyby byli dopisali wyborcy polscy.

Drugi ważny powód sukcesu niemieckiego, to rozdrobnienie głosów polskich na 4 listy. Jedynie tylko jedna lista polska tj. lista bloku narodowego uzyskała dwa mandaty, podczas gdy reszta głosów polskich, oddanych na listy NPR., PPS. i ludowców poszła na marne. Gdyby wobec z góry dającego się przewidzieć fiaska wyborczego tych partji NPR., PPS. i ludowcy byli się rzekli postawienia własnych list a wysunęli hasło głosowania jedynie na listę polską, mającą największe szanse, w tym wypadku więc blok narodowy byłby uzyskali Polacy trzy, Niemcy natomiast tylko jeden mandat. Tak więc znowu z winy polskiej Niemiec święci na Śląsku tanie tryumfy.

Jeszcze jedne wybory czekają ludność śląską gdzie w niedzielę 19 bm. odbędą się wybory uzupełniające do parlamentu Rzeszy niemieckiej, do Sejmu pruskiego i do śląskiego sejmiku prowincjonalnego Polacy w wyborach występują z jedną listą wspólną i zdobyć mogą kilka mandatów do parlamentu niemieckiego i sejmiku pruskiego, a w sejmiku śląskim łatwo stać się mogą najsilniejszą partją o ile wyborcy polscy dopiszą gdyż Niemcy wystawili cztery listy i tym sposobem głosy niemieckie się rozdrobnia.

Jedną z najważniejszych, a prztem najdrażliwszych spraw śląskich, wymagających ostatecznego uregulowania, stanowi wciąż jeszcze sprawa utworzenia osobnego Biskupstwa katowickiego. Tutejszy „Goniec Śląski“ w sprawie tej zamieścił już kilka bardzo rzeczowych artykułów, w których zarówno z polskiego stanowiska kościelnego domagał się przyspieszenia przez miarodajne czynniki kroków celem utworzenia osobnej diecezji polsko-śląskiej uniezależnienia polskiej części Śląska od jurysdykcji biskupa wrocławskiego.

Delegatura biskupia bowiem, zarządzająca obecnie polską częścią G. Śląska, zależną jest we wszystkim od biskupa wrocławskiego, który delegaturę ustanowił. Prawa Delegata biskupiego zresztą bardzo są ograniczone. Dotąd ten urząd polski nie otrzymał żadnego oficjalnego zawiadomienia—czy to ze strony rządu pruskiego, czy ze strony Watykanu,—o ustanowienie Delegatury biskupiej, która też z tych przyczyn dotąd nie stanowi żadnej instytucji prawnej.

Z powyższego wynika, jak ważną jest zarówno dla Śląska jak Polski sprawa ustanowienia własnego biskupstwa w Katowicach. Nie można przecież godzić się na to, aby biskup obokrajowy wywierał wpływ decydujący na życie duchowe w Polsce, żeby naprzykład miał prawo mianowania proboszczów, jakie biskup wrocławski dotąd na Śląsku przysługuje.

Rzecz to tak jasna, że dziwić się trzeba, że w pewnych kołach duchowieństwa polsko-śląskiego pewnego rodzaju opozycja przeciw zabiegom, zmierzającym do uzyskania własnego, od Wrocławia niezależnego biskupstwa w Katowicach.

ALEKSY PAJAK.

Pułkownik Barber utrzymuje że stosunki w Polsce poprawiają się.

(Przekład z New-Jork „World“ z dnia 21 października 1922 r. przez Sieradzianina).

(Kor. własna z New-Jorku).

Ustępujący z urzędu doradca finansowy wyraża się pochlebnie o siłach krajowych Polski.

Pułkownik A. W. Barber, który służył trzy lata jako techniczny doradca, przy Rządzie Polskim z poruczenia Herberta Hoovera, *i który obecnie kończy swoje pod tym względem zadanie, ogłosił wczoraj swe poglądy nad widokiem finansowym oraz ekonomicznym Polski.

Położenie ekonomiczne powiada on w swym raporcie, dopięto zeszłej jesieni dosyć dobrych rezultatów i poprawia się powoli. Dalszy postęp zależał od niezbędnie potrzebnych ulepszeń w zarządzie finansowym kraju, a głównie dotyczących się kwestji waluty krajowej.

Wielką nadzieję wroza krok naprzód przedsięwzięty przez cztery pograniczne kraje: Polskę, Czecho-Słowację, Jugo-Sławię i Rumunję, gwarantujący podstawę kooperacyjną i wygładzający handlowe przeszkody szkodliwe rozwojowi na swych pograniczach. Ugłady zostały zawarłe na mocy których zdecydowano nieomal wolny wywóz i przywóz towarów pomiędzy wyżej wspomnianymi krajami, a rokowania w tymże duchu prowadzone były z Rosją i Niemcami. Drogi żelazne zostały doprowadzone do takiego stanu doskonałości, że odpowiadają stosunkom, jakie istniały pod tym względem przed wojną.

Pułkownik Barber niespodziewa się, że Ignacy Jan Paderewski znowu ukaże się na arenie politycznej—w ważnej roli. Podług niego, pianista, który wprowadził oddał wielkie usługi swemu krajowi w czasach krytycznych, niezdolny do niesienia na swych barkach, ciągłej uciążliwej odpowiedzialności.

Mówiąc o finansowych warunkach w Polsce, pułkownik Barber wyraża się jak następuje:

„W przyszłości bezwątpienia potrzebne będą wielkie pożyczki dla rozwoju kraju, jednakże, aby wzbudzić dostateczne zaufanie zagranicy i aby wewnętrzne i zewnętrzne pożyczki miały powodzenie niesklamany postęp niezbędny dla utrwalenia budżetu państwowego za pomocą opodatkowania. Owóż to tylko ustanowi kredyt i pozwoli na zespolenie monetarne dla Polski, Górnego Śląska i Gdańska; ustanowienie umiarowanej stopy procentowej i nadmierne wynagrodzenie się kapitału polskiego w dostatecznej ilości celem przeprowadzenia koniecznych do rozwoju kraju ulepszeń.

„Z wiarą wzrostu amelioracyjnych warunków, Polska również będzie w stanie uzyskania kredytu zagranicznego. Kredyt takowy powinien tylko być zaciągniętym na pokrycie najniezbędniejszych potrzeb krajowych, i to w sposób bardzo ostrożny, tak, aby zapobiedz niebezpieczeństwu nagromadzenia się za wysokiego długu państwowego. Takim sposobem potrzebna jest ścisła kontrola nad wydatkami rządowymi, gdy znowu z drugiej strony, nadmierna kontrola nad interesami prywatnej natury, handlu i przemysłu jako już dotychczas znacznie zmniejszona, powinna być coraz bardziej i bardziej odprawiona.

„Pomimo panującej opinji przeciwnej, mojem zdaniem byłoby, że sama Polska posiada siłę zrównoważenia swego państwowego budżetu po najkrótszym przebiegu czasu za pomocą jedynej wyjątkowej—powiększenia opodatkowania.

wania. Taką wyrobiłem sobie opinię, obliczając niski budżet państwa, całkowitość obliczywszy na wartość w złocie, a głównie opierając się na łatwości, z jaką ostatnia tak nazwana „dana” opłaconą była przez naród polski.

Jest praktycznie ustanowiona ogólna opinia w Polsce, że podatki, włączając nawet daninę, za niskie i stanowią niewielki ciężar dla osób pojedynczych.

W ostatnich czasie widniały oznaki większego zaufania w wypłacalność Polski pośród finansistów zagranicznymi, i okazała się chęć chociaż nieco ograniczona i ostrożna udzielenia pożyczek finansowych. Raty procentowe są dotąd bardzo uregulowane, lecz stopniowe polepszenie pod tym względem nastąpi. Jednakże młody jak Polska kraj bez ustanowionej kontroli nad swymi budżetowymi i finansowymi operacjami, w chwili, gdy tegoż kredyt zaczyna być uznanym na zagranicznych targach giełdowych, może się za głęboko zadłużyć i w następstwie nie być w stanie odpowiadać swym zobowiązaniom. Wskutek tego zachęciłbym do zaprowadzenia najściślejszej kontroli nad wszelkimi zagranicznymi pożyczkami zaciągniętymi dla użytku ogólnokrajowego i miejskiego zarządu.

Z drugiego punktu widzenia, obecna wielka kontrola nad operacjami finansowymi, staje się przeszkodą do rozwoju handlu. Mam tu głównie na myśli widoczny zamach na kontrolowanie spekulacji wymiany pieniężnej za pomocą regulacji obrotu monetarnego przez granice kraju, oraz zakwestjonowania funduszy należących do niewinnych podróżujących jakoteż przejrzenia poczty adresowanej do osób prywatnych.

Ostateczne wyniki wyborów do Sejmu.

Państwowa komisja wyborcza po ustaleniu ostatecznym wyniku wyborów do Sejmu, obsadziła wszystkie mandaty z list okręgowych i państwowych.

Z list okręgowych, które przyłączono do odpowiednich list państwowych przeprowadziły w całym państwie conajmniej w 6-ciu okręgach wyborczych tylko 7 stronnictw, a mianowicie: PSL, PPS, „Wyzwolenie”, NPR, Ch. Zw. Jedn. Nar., Blok mniejszości i Zjednoczone stronnictwa narodowo-żydowskie (lista 17).

Wskutek tego tylko powyższe stronnictwa korzystają z listy państwowej.

Ostateczny podział mandatów na poszczególne stronnictwa jest następujący:

N-ra list	z list okręgowych	z list państwowych	Razem
1. P. S. L.	58	12	70
2. P. P. S.	34	7	41
3. Wyzwolenie	41	8	49
5. Komuniści	2	—	2
7. N. P. R.	15	3	18
8. Ch. Z. Jedn. Nar.	134	29	163
12. Centrum polskie	6	—	6
13. grupa Stapińskiego	2	—	2
15. Okonia	4	—	4
16. Blok mniejszości	55	11	66
17. Sjonści galic.	13	2	15
20. Lud. żydowscy	1	—	1
Razem			437

W okręgach 7 mandatów obsadzono z list, które nie zgłosiły przyłączenia do żadnej z list państwowej (2—żydzi, 5—chlorobi ukraińscy).

Trzęsienie ziemi w południowej Ameryce

Stacja sejsmograficzna przy obserwatorium w Kępsztu, zanotowała w sobotę rano nadzwyczaj silne trzęsienie ziemi siłą i długością przypominające trzęsienie ziemi w Messynie. Zjawisko to trwało przeszło trzy godziny. Wszystkie inne europejskie sejsmografy tak samo odczuły wstrząśnienie i obliczały odległość głównego ogniska na jakie 10 000 kilometrów.

W Belgii wstrząs był tak silny, że aparat został uszkodzony. W Florencji aparat działał w ciągu czterech godzin. Tamtejsze obserwatorium utrzymywało, że trzęsienie ziemi, które rozpoczęło się o 5,45 rano ma miejsce w Ameryce. Przypuszczenie to sprawdziło się.

Na północnym i środkowym wybrzeżu Chile miało miejsce straszne trzęsienie ziemi połączone z niebywałym wprost wzniesieniem się wód oceanu, które zniszczyło całe wybrzeże i setkom ludzi odebrało życie.

Ostatnie wiadomości brzmią jak następuje: Ciężkie trzęsienie ziemi, połączone z straszną burzą nawiedziło brzeg Oceanu Spokojnego w Chile. Straszliwe skutki tej katastrofy nie są narazie z całą dokładnością wiadome. Zdaje się nje ulegać kwestji że wiele miast zostało zniszczonych przyczem zginęło wiele ludzi. Obszar nawiedzony przez trzęsienie ziemi posiada około 200 kilometrów w średnicy i leży dookoła stolicy Santiago.

Ponieważ połączenia telegraficzne w całym kraju są przerwane wiadomości nadchodzi bardzo niewiele. Wiadomo już jednak że na północnej części wybrzeża fale oceanu zmiotły całe części miast portowych z powierzchni ziemi. Najwięcej ucierpiało miasto Coquimbo, gdzie burza zniszczyła około 500 domów.

Miasto La Serena jest prawie zupełnie zniszczone, a w Copiapo morze po kilka razy zalewało domy i niżej położone części miasta i zniszczyło ogromną ilość budynków. W ciągu godziny zginęło przeszło 100 ludzi.

To samo trzęsienie ziemi jakkolwiek nie w tak strasznym stopniu odczuwane było w całej południowej Ameryce. Zostało zauważone w całej Argentynie, a w Buenos Aires stanęły wszystkie zegary i wszystkie światła pogasły.

Pierwsze uderzenie, które trwało około pół minuty odczuło zostało już w nocy z piątku na sobotę w Buenos Aires, a o minutę wcześniej w Santiago.

W sobotę nad ranem między 9. 30 a 4.30 zauważono jeszcze dwa straszliwe uderzenia, które najbardziej zniszczyły okolice Iquique i Antofagasta. Jednocześnie straszliwe uderzenia fal przerwały amerykański kabel leżący powyżej Iquique.

W całej południowej Ameryce zapanowała panika i dalsze wiadomości oczekiwane są z łatwo zrozumiałym niepokojem. Z New Yorku donoszą, że w piątek o godz. 8,38 wieczoem wyspy Hawajskie nawiedzone zostały przez straszną burzę, podczas której fale przerwały kotwice wielu okrętów. Strat w ludziach nie było. Ostatnie wstrząsienie trzęsienia ziemi na amerykańskiej kontynencie miało miejsce w Meksyku w roku 1911.

Kilka miast zostało wtedy zupełnie zburzonych ocean również wystąpił z brzegów.

Najczęściej jednak trzęsieniem ziemi w Ameryce było trzęsienie ziemi w San Francisco w roku 1906. Wtedy część miasta spłonęła i setki ludzi stradało życie.

Trzęsienie ziemi z 1911 roku zalicza się do lżejszych. Następnie miało miejsce w Salvadorze w środkowej Ameryce, gdzie jednocześnie nastąpił wybuch wulkanu i zupełnie zniszczył miasto i okolice.

Okazuje się że zachodni brzeg południowej Ameryki znajduje się ciągle w sferze działania sił podziemnych wulkanów z natury rzeczy musi wywołać trzęsienia ziemi.

KRONIKA.

POZYCZKA ZŁOTA.

Wychodząca w Zurychu „Neue Zürcher Ztg” kilkakrotnie już poświęciła polskiej pożyczce złotej obszerniejsze uwagi, podkreślając że „nowa pożyczka jest pożytecznym systemem zapewnienia państwu środków finansowych.

Jest to—pierwsza wielka narodowa pożyczka wewnętrzna, nie narażająca posiadaczy obligacji na niebezpieczeństwa spadku waluty. Z pism paryskich zajmuje się ostatnio pożyczka złota „Oeuvre”, pisząc między innymi: „Wybitną zaletą pożyczki jest to, że zabezpiecza posiadaczy zarówno przed wyżyskiem inflacji, która pogarsza położenie posiadaczy realnych wartości. Jest to oryginalny system, który prawdopodobnie znajdzie w przyszłości naśladowców”. Prasa czeska śledzi pilnie system pożyczki, sposoby jej rozpowszechniania i zakup obligacji, powtarzając liczne informacje o pożyczce złotej z prasy warszawskiej.

Z GŁ. KOM. ZIEMSKIEJ.

Na wrześniowym i październikowym posiedzeniach Gł. Kom. Ziemi obradowano nad wnioskami o wykup przymusowy 19 majątków (10 z byłej Kongresówki, 9 z Małopolski).

Postanowiono:

a) wykupić 4 majątki (2 z b. Kongresówki i 2 z Małopolski),

b) uchylić wykup 5 majątków (4 z b. Kongresówki, 1 z Małopolski),

c) odroczyć sprawę co do 10 majątków (4 gresówki, 1 z Małopolski),

— LISTY ZASTAWNE ZIEMSKIE.

Naznaczone na dzień 9 listopada rb. przez PKKP. w drugim ostatecznym terminie ogólne zebranie właścicieli listów zastawnych TKZ. nie doszło do skutku.

Zebrani, reprezentujący 148 głosów, dowiedzieli się, że z rozporząd. władz TKZ. zebranie ponownie odroczone do dnia 23 bm. do godz. 12-ej w południe.

Zważywszy, że w listach zastawnych TKZ. lokowały swe oszczędności szerokie koła pracujące a wśród nich inteligencja zawodowa, ja-

ko jedyne zabezpieczenie starości, oraz że w tych listach lokowano poważną część zapisów dobroczynnych, stypendjalnych i społecznych, zebrani postanowili zorganizować się i podjąć starania, aby posiadacze listów nie otrzymali 216 obecnych marek za 100 rubli złotych.

W tym celu wybrano komitet, składający się z 7-iu osób, do którego powołano pp.: Józefa Domagalskiego (przewodniczący), inż. Wacława Kossowskiego (sekretarz), Walentego Iwińskiego, Michała Omińskiego, prof. Antoniego Sujkowskiego, Arsena Zmizdińskiego oraz z Łodzi p. Hermana Wernera.

— ZASLEPIENIE.

Na wstępie działu Kronikarskiego w Nr. 65 Gońca Kaliskiego redakcja tegoż pisma pomieszczyła notatkę, w której mowa jest o udzieleniu błogosławieństw redakcji Gońca Kaliskiego, przez dostojnych gości, oraz o wyrażeniu z ich strony wielkiego zadowolenia z racji że w Kaliszu istnieje pismo codzienne, wydawane w duchu religijno-narodowym, którego brak do tej pory dawał się bardzo odczuwać. Nje mamy zamiaru na tem miejscu polemizować z Gońcem Kaliskim — musimy jednak zaznaczyć, że jeśli słowa takie padły z ust dostojnych gości, to należy je tylko położyć na kartę nieporozumienia, względnie odpowiedniego oświetlenia sprawy ze strony trzeciej, bo trudno przecież przypuścić, by dostojni goście znali doskonale stosunki wszystkich miast w Polsce w każdym bądź razie dziwimy się mocno, że redakcja Gońca Kaliskiego bierze sobie w monopol etykietę jedynego pisma wydawanego w duchu religijno-narodowym, fałszem jest również jakoby dotąd brak takowego pisma codziennego dawał się w Kaliszu odczuwać, albowiem pismem o kierunku religijno-społeczno-narodowym była zawsze „Gazeta Kaliska”, która wymienione pierwiastki pjelegnowała z górą 30 lat, co gdy uwzględnimy ciężkie warunki w jakich pisma prowincjonalne wegetują, oraz gdy uwzględnimy, że organ „Gazeta Kaliska” nie jest pismem subsydjowanym przez jakąś partję polityczną — to dojdziemy do przekonania, że organ nasz wjemnie służył interesom religijnym, narodowym i społecznym.

Dla tego, żeby istnieć nie potrzebujemy tego rodzaju reklam używać i drugich od czci odsądzać. Przeżywamy przez nas 30-letni jubileusz naj lepiej mówić za siebie.

— Z EKRANU.

„OAZA” wyświetla 6 aktowy sensacyjny amerykański dramat p. t. „Wędrowny cieć”. W roli głównej pięknie zbudowany niezwykłej siły i zreczności Edie Polo. Rzecz dzieje się na tle przepięknych widoków amerykańskich.

„STYLOWY” wyświetla piękny 10-aktowy dramat p. t. „Czarna pantera” w wykonaniu wybitnych artystów teatru Moskiewskiego jak: Czarowa, Orłowa i Panow.

— ODCZYTY.

W dnjach 22 i 23 bm. wystąpi w Kaliszu z odczytami o Adamie Asnyku redaktor Prokiesz z Krakowa. Dochód z odczytów przeznaczony będzie na budowę pomnika wielkiego poety Kaliszana Adama Asnyka.

Treść odczytów i cel ich niewątpliwie ściągną do siebie, odczytowej tłumy publiczności.

— SAMOBOJSTWO.

W areszcie gminnym w Jastrzębnikach gm. Pamięcin osadzony został za kradzież niejaki Wawrzyniec Kleczewski lat 58, bez zajęcia, gdy na drugą dzień stróż gminny otworzył arest spostrzegł że Kleczewski powiesił się na pasku u łóżka w pozycji siedzącej, rzucał się na pomoc samobójcy, lecz już było zapóźno.

— PODRZUCONE DZIECKO.

Wracając do domu ulicą Skarszewską w godzinach wieczornych niejaka Helena Bąkowska przechodząc obok przytułku usłyszała nagle płacz dziecka tuż przy sobie, gdy zwróciła się w kierunku z kąd pochodzi płacz znalazła pod bramą przytułku w poduszce czteromiesięcznego chłopczyka, którego ojłnościwa matka, pozostawiła na ulicy polecając go opiece Boskiej i siostr miłosierdzja jak opiewała kartka znależona w poduszce przyczem matka pisze że porzuciła dziecko z nędzy, oraz że jest nie ochrzczona i życzyła by sobie aby mu dano imię Zdzisław.

Ojle nam wiadomo nieznanym chłopcem zaopiekował się przytułek.

— PODWYZKA PODATKU GRUNTOWEGO I DOCHODOWEGO.

Ponieważ odnośny wniosek w sprawie ostatecznie proponowanej podwyżki obu powyższych podatków nie został z powodu gorączki przedwyborczej uchwalony przez Sejm poprzedni, minskarbu złoży w początku grudnia, na jednej z najbliższych sesji nowego Sejmu wniosek nowej 40-krotnej podwyżki i będzie żądało natychmiastowego jej uchwalenia, tak żeby już od 1 stycznia 1923 r. mogła być wprowadzona w czyn równocześnie min. skarbu zażąda uchwalenia pozwolenia na ściągnięcie z powodu powyższej zwłoki nie zebranych podatków za II półrocze rb. również według tej samej 40-dziesiętkrotnej normy. Wniosek powyższy umotywowany jest spadkiem waluty.

Rada Wieluńskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu

zawiaomia członków Towarzystwa, że dnia 28 listopada 1922 r., o godzinie 3-ej po południu, w gmachu Towarzystwa Wzajemnego Kredytu w Wieluniu odbędzie się

Likwidacyjne Zebranie

członków Towarzystwa z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie posiedzenia i wybór przewodniczącego,
- 2) Likwidacja Towarzystwa,
- 3) Wybór Komisji likwidacyjnej,
- 4) Powzięcie uchwał z likwidacją związanych,
- 5) Wnioski Zarządu i członków.

W razie niezbrania się w pierwszym terminie dostatecznej liczby członków powtórne zebranie, w myśl par. 35. ustawy odbędzie się w dniu 12 grudnia r. b. z tym samym porządkiem obrad. Zebranie to będzie prawomocnem bez względu na liczbę członków Towarzystwa.

Wobec ważności spraw Rada uprasza członków o niezawodne przybycie, a w razie niemożności o przysłanie plenipotencji dla innego członka obecnego Zgromadzenia.

Wieluń, dnia 14 listopada 1922 r.

3127

Spieszcie z zamówieniami

Kurtki na wacie zimowe

z bardzo mocnego materiału solidnie wykonane tylko
mk. 25 500, w lepszym gatunku mk. 35 000 i 40.000 mk.

Przedstawiciel: **Józef Jakubowicz.**

WARSZAWA, Sienna № 27/15, (dom wł.)

Porto i opakowanie na rachunek kupującego.

Przy zamówieniach podać wzrost.

Mnóstwo podziękowań.

3023

„OKAZJA“

W powrotnej drodze z Kalisza wagon meblowy może zabrać przeprowadzkę w dowolnym kierunku około 25 listopada r. b. Wiadomość w administracji Gaz. Kal. 3135

Zginęła karta powołania

wydana przez PKU. w Kaliszu na imię Szczepana Muszyńskiego, rocz. 1886. 3131

Zginęło odroczenie wojskowe wydane przez PKU. w Kaliszu na imię Józefa Gajewskiego. rocznik 1898. 3132

Zginęła

książka inwalidzka wydana przez PKU. w Kaliszu na imię Stefana Grochowskiego, rocz. 1898. 3133

Ból głowy, migrenę, neuralgię usuwają powszechnie znane proszki z „Kogutkiem“ „Migreno Nervosin“. Łączyć w aptekach i składach aptecznych proszków z „Kogutkiem“. 1919

Burka męska

nowa ładna do sprzedania Sklep p. Chmielewskiej, ulica Kanonicka. 3134

SPIS GAZET i CZASOPISM

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

oraz

PRASY POLSKIEJ W AMERYCE

i innych krajach świata, zawiera w 6 częściach, wszystkie pisma z dokładnymi adresami, nazwisko redaktora, wydawcy, kierunek pisma i wiele innych szczegółów wydany nakładem

BIURA OGŁOSZEŃ

TEOFIL PIETRASZEK

WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 115.

.. Sprzedaż w księgarniach i u wydawcy. ..

3095

POLECAM

DRZEWO OPAŁOWE, SZCZAPOWE I RABANE.

Dla dogodności Sz. klientów odstawiam do domu.

Ponieważ mam większe zapasy mogę drzewo po tańszej cenie sprzedać.

SKŁAD MATERJAŁÓW OPAŁOWYCH

W. CIECHANOWSKI,

KALISZ, ulica Górnośląska № 116

Hurtownie. obok młyna p. Kunika. Detalicznie.

Dla handlarzy i odsprzedających!

100 pocztówek gwiazdkowych i noworocznych lepszych 2600 mk. alen darze Maryańskie i książki do nabożeństwa po orgin. cenach, papier list, w teczkach i kasetkach i wiele innych artykuł. piśmienn. tanio

Księgarnia Wydawnicza Polska POZNAŃ, Ratajczaka II a.

1182

Piękny majątek ziemski

w ks. Pozn. około 600 mórg w tem 40 mórg łąki, 27 mórg lasu, ziemia bardzo dobra, inwentarz żywy i martwy oraz budynki I klasy. Dom mieszkalny o 10 pokojach w ogrodzie jest na sprzedaż. Cena 150 milionów mk.

Władysław Struszcak

dawniej Chorodyszca Chełm Lubelski.

Zgłoszenia uprasza: **Kazimierz PRZYBYŁ.** Poznań, Jasna 12. 3127

Klinika chirurgiczna i instytut Roentgena Dr. Parczewskiego.

Ul. Mickiewicza 22. POZNAŃ. Telefon 1899.

Kopalnia złota! Kopalnia złota!

Rakarnia powiatowa

Fabryka sztucznych nawozów

nowocześnie urządzona, do tego 70 mórg ziemi, włącznie 2 morgi łąki, kuźnia, garaż z kompl. żywym i martwym inwentarzem, budynki jak i dom mieszkalny o 7 pokojach I klasy jest korzystnie do nabycia. Zgłoszenia uprasza: **Kazimierz PRZYBYŁ, Poznań, ulica Jasna 10, 3128**

DRUKARNIA „GAZETY KALISKIEJ“

spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Najstarsza drukarnia w Kaliszu!

Największy zakład graficzny w ziemi Kaliskiej!

Wykonuje szybko i dokładnie wszelkie roboty wchodzące w zakres sztuki graficznej. Dzieła, broszury, książki handlowe i biurowe, formularze, druki dla p. pisarzy gminnych, afisze, klepsydry, zaproszenia ślubne oraz wszystkie inne druki. Kompletne nowy asortyment okuczonek najnowszych kroi. Własna introligatornia. Maszyny pospieszane poruszane elektrycznością. Maszynki secerskie. Sterotypownia.

TANIO — ŁADNIE — SZYBKO I DOKŁADNIE.